

pachtýři byl pozemek po 1. srpnu 1914 odňat, nýbrž i na případy, jako tento, kdy mu odňat před tou dobou, nebo se ho vzdal anebo ho vůbec nikdy v pachtu neměl a přiřčení do vlastnictví se jen proto domohl, že vlastník námitek nečinil nebo že zmeškal a údaje pachtýřovy, že pozemek tak a tak dlouho v pachtu měl, se dle §u 15 za pravdivé považovaly, aneb ať z jakékoli jiné příčiny, na př. mylným výkladem zákona byl mu pozemek přiřčen, ač dle §u 1 na to nároku neměl. Neboť nezáleží na tom, z jakého důvodu pachtýři požadovateli požadovací nárok přiznán — jsouť po pravoplatném přiznání, jež tvoří právo, všechny případy si rovny jako věc pravoplatně rozřešená — nýbrž na tom, že je tu nový legitimní pachtýř, na jehož práva musí býti vzat zřetel zrovna tak, jako se to i v jiných případech změněné vlastnické držby dle předpisu zákona děje, tedy v míře §u 1120 obč. zák. Poněvadž žalobkyně žalovaným výpovědi posud nedala, aspoň to ani netvrdí, je žaloba, by žalované straně všechna jakákoli práva k sporným pozemkům oduznána byla, bezdůvodná, když jejich pachtovní práva popírati nemůže. Při tom stavu věci není třeba se obíratí otázkou, zda by žalobkyni Státní pozemkový úřad mohl sporné pozemky odejmouti, jak žalovaní míní, odvolávajíce se všeobecně, bez dovolání určitého ustanovení, na zákon přidělový ze dne 30. ledna 1920, čís. 81 sb. z. a n., oproti čemuž poukázati jest, ač tu ničeho řešiti netřeba, na předpis lit. F novely ze dne 1. dubna 1921 čís. 166 sb. z. a n., dle něhož pachtýř jako nabyvatel pozemku musí jej za jistých podmínek dáti si vyměnití, k čemuž srovnati dlužno ještě i ustanovení lit. Ch téže novely.

Čís. 2739.

Závazek, dodatí oblek dle modelu, má ten význam, že oblek dle tohoto vzoru nebude dodán jiné osobě v místě, kde se objednatel trvale zdržuje, aniž v jeho okolí. Zaměstnavatel ručí po rozumu §u 1313 pism. a) obč. zák. za svého pomocníka, jenž protiprávně zhotovil a dodal oblek dle téhož vzoru v zakázaném obvodu osobě jiné. Pomocník naproti tomu jest povinen, nahraditi zaměstnavateli rozdíl mezi cenou, která za odmítnutý oblek model byla se zákazníkem ujednána, a cenou prodejní.

(Rozh. ze dne 19. června 1923, Rv I 15/23.)

Žalovaná byla zaměstnána u žalující dámské krejčové. U žalobkyně dala si zhotoviti Olga P-ová z Ch. oblek dle modelu s tím, že nebude zhotoven jiný oblek téhož druhu. Žalovaná však zhotovila týž oblek pro svou přítelkyni v Ch., pročež Olga P-ová oblek vrátila a zdráhala se zaplatiti žalobkyni kupní cenu. Žalobou domáhala se žalobkyně na žalované zaměstnankyni náhrady škody ve výši kupní ceny, dluhované Olgou P-ovou. **Procesní soud prvního státního žalobě vyhověl, shledav zavinění žalované a tím i důvod k náhradě škody v tom, že žalovaná, zneuživši důvěry své zaměstnavatelky, těžce se prohřešila proti předpisům živnostenského řádu (§§ 76, 82) a poškodila svým protiprávním jednáním závod své zaměstnavatelky. Odvolací soud žalobu zamítl. Důvody:** Jde o nárok na náhradu škody a musí ji proto za-

lobkyně prokázati. Dlužno v první řadě jednati o tom, zda Olga P-ová byla oprávněna, odepíratí přijetí obleku a jeho zaplacení. Žalobkyně zavázala se Olze P-ové pouze za sebe, že nezhotoví pro nikoho v Ch. stejného bleku. Zhotovila-li bez jejího vědomí oblek její pomocnice, nelze uvaliti ručení na žalobkyni ani dle Šu 1313, 1315 obč. zák., ani dle předpisů živnostenského řádu. Žalobkyně mohla tuto námitku uplatniti proti Olze P-ové a mohla ji po případě žalovati na zaplacení kupní ceny. Neučinivši tak, zavinila sama svou škodu a nemůže se její náhrady domáhati na žalované.

N e j v y š š í s o u d zrušil rozsudky obou nižších soudů a vrátil věc prvnímu soudu, by ji znovu projednal a rozhodl.

D ů v o d y:

Dovolání, uplatňující dovolací důvod Šu 503 čís. 4 c. ř. s., jest oprávněno. Soud odvolací míní, že Olga P-ová nebyla v právu, odmítuvši přijetí šatu, žalobkyni pro ni zhotoveného, z toho důvodu, že oblek dle stejného vzoru (model) byl vyhotoven a dodán žalovanou jakožto pomocnicí žalobkyně jiné osobě v obvodu jejího bydliště; to prý se stalo bez vědomí a svolení žalobkyně, která převzala prý dotyčný závazek vůči P-ové jen za sebe a neručí tudíž za jednání své pomocnice. Neuplatnivši svého nároku proti Olze P-ové, zavinila prý si škodu sama. Nchledíc ani k tomu, že námitka v tomto směru byla nadhozena teprve v odvolání, jest názor tento právně mylným. Jak zjistily oba nižší soudy, objednala Olga P-ová u žalobkyně šat jako model a dle smyslu tohoto výrazu, oběma stranám povědomého, jak vyplývá z posudku znaleckého, má úmluva tato ten význam, že šat dle tohoto vzoru nebude v Ch., po případě v jeho okolí dodán jiné osobě. Olze P-ové šlo o to, by v tomto obvodu jediné ona měla šat dle tohoto vzoru, a žalobkyně, převzavši tento závazek, dala tím na jevo, že se zaručuje, že pro tento obvod šat dle téhož vzoru jiné osobě od ní nebude vyhotoven a dodán. Dle toho jde tu o převzetí určitého plnění, dodání šatu jako modelu s uvedenou mlčky ujednanou podmínkou, a třeba, že není zjištěno, že žalovaná šat pro Olgu P-ovou ušila v závodě žalobkyně, tedy přece vzhledem k tomu, že žalovaná byla zaměstnána u žalobkyně, při čemž měla, jak z povahy věci plyne, příležitost a možnost tento model seznati a ho použiti, sluší její jednání posuzovati jako jednání osoby, již žalobkyně užila při splnění svého závazku, a proto ovšem ručí žalobkyně za zavinění její oproti Olze P-ové jako za své vlastní ve smyslu Šu 1313 a) obč. zák. Zákon má na mysli případ, že ten, kdo jest zavázán osobě třetí k nějakému jednání, neobstarává jednání to sám, nýbrž činí tak prostřednictvím osoby jiné, kterou se dává zastupovati. V tomto případě ručí zaměstnavatel bezpodmínečně za vinu osob, jichž používá a jichž vinou nemohl dostáti závazku, který na se vzal, tedy žalobkyně za jednání své zaměstnankyně oproti Olze P-ové. Z jednání žalované, která, jak zjištěno, dodala jako pomocnice žalobkyně šat dle téhož vzoru jiné osobě do Ch., vzešla žalobkyni škoda, jelikož tím, že Olga P-ová právem odmítla šat, jí dodaný, bylo splnění smlouvy zmařeno a žalobkyně následkem toho nedostala úplaty, na kterou by bez

onono jednání vůči P-ové měla nárok. Při tom sluší též poukázati k výroku znalkyně, že kopírování (napodobení modelu pomocníkem) jest na všecken způsob poškozování závodu. Žalované dlužno proto z tohoto jednání zcela nepochybně přičísti vinu a lze v této příčině poukázati na případné odůvodnění soudu první stolice a zejména na předpisy §§ 76 a 82 al. e) živn. ř., na něž se rozsudek první stolice vhodně odvolává. Zavinení žalované dlužno spatřovati v tom, že pokoutně zhotovila šat, třeba tak učinila i jen z ochoty, a zavinení její nabývá tím závažnějšího významu, že k tomu použila bez vědomí a svolení žalobkyně jakožto své zaměstnavatelky výrobního vzoru, o němž věděla, že si její žalobkyně jako model z Vídně přivezla, a že na něj jako model přijímala objednávky. Jakkoli v tomto směru v první stolici námitka ani uplatněna nebyla, nerí zajisté žalobnímu nároku na závalu, že žalobkyně se nepustila do sporu s Oljou P-ovou na splnění smlouvy s ní ujednané. Ať neučinila tak proto, že uznává její stanovisko oprávněným, nebo z ohledu na zájem svého závodu, nepředbíhala tím nikterak svému žalobnímu nároku. Ovšem byla žalovaná oprávněna, uplatniti veškeré námitky v tom směru, že žalobkyni nevzešla škoda, zejména také proto, že její nárok proti Olze P-ové i jinak nebyl oprávněn. To žalovaná činí, avšak bezúspěšně. Především jest poukázati k tomu, že Olga P-ová odepřela přijetí šatu jen z toho důvodu, že šat dle stejného vzoru byl v obvodu jejího bydliště žalovanou vyhotoven i pro jinou osobu, a uvádí-li žalovaná, že šat dle téhož vzoru dodán byl žalobkyni též jiným zákaznicím do M. a T., nemá to pro věc význam, jelikož dle posudku znalce může býti šat jakožto model vyhotoven a prodán i na několik míst, ovšem ale pro obvody od sebe rozdílné. Nepřípadnou jest i námitka, že žalobkyně nosila šat dle tohoto vzoru, neboť, nehledíc k tomu, že se jednalo o ojedinělé použití šatu k účelům reklamy, stalo se tak v L., tedy mimo obvod, pro nějž platil závazek, žalobkyni převzatý. Námitky žalované, z těchto důvodů vznesené, nelze proto uznati oprávněnými. Ježto tedy je prokázána škoda i zavinení žalované, jakož i příčinná souvislost mezi nimi, jde toliko o otázku, v jaké výši uplatněný nárok na náhradu škody jest oprávněn. Dle tvrzení žalobkyně, jež bylo žalovanou popřeno, vznikla prý jí škoda ve výši celé kupní ceny, kterou měla s Oljou P-ovou za šat ujednanou; ovšem žalobkyně nabízí se při tom vydati žalované odmítnutý šat. Tento výpočet škody jest však nesprávným. Žalovaná jest povinna k náhradě škody toliko v penězích a v té výši, jaká žalobkyni skutečně vzešla, a není zajisté povinna, aby místo Olgy P-ové převzala šat a zaplatila kupní cenu, jak se toho vlastně domáhá žalobkyně. Škoda může tedy spočívatí jen v rozdílu, oč žalobkyně šat Oljou P-ovou odmítnutý méně zpeněží. Soud první stolice měl tudíž výši této škody zjistiti, i když v tom směru návrh na znalecký důkaz nebyl učiněn (§§ 183, 363, 368 c. ř. s.). Ježto tak neučinil, zůstalo řízení po této stránce vadným, důsledkem čehož není dovolacímu soudu možno ve věci rozhodnouti. Bylo tudíž k oprávněnému dovolání rozsudky obou nižších stolic zrušiti a věc odkázati k doplnění a novému rozhodnutí na soud první stolice (510 c. ř. s.). Nevadí tomu nikterak, že dovolání činí toliko návrh na změnu rozsudku, neboť zrušení rozsudků jest právě jen procesuálně nutným prostředkem ku změně dle právního stavu nutné.